

TRIBHUVAN UNIVERSITY

FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCE

FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCE
DEAN'S Office
Kirtipur

DANCE

CURRICULUM FOR FOURTH YEAR BACHELOR LEVEL
PROGRAM IN DANCE

2076

DANCE SUBJECT COMMITTEE
TRIBHUVAN UNIVERSITY, KATHMANDU
NEPAL

G. Chaudhary

नृत्य कला
परिचय - पाठ्यक्रम

१) स्नातक तह नृत्य विषयको पाठ्यक्रम शैक्षिक सत्र २०७६/०७७ देखि चार वर्षको हुने छ। स्नातक प्रथम वर्ष, द्वितीय वर्ष, तृतीय वर्ष, र चौथो वर्षमा १०० पूर्णाङ्कको आधारमा अध्ययन तथा अध्यापन हुनेछ।

२) चारवर्ष स्नातक तहमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरुले पाठ्यक्रम अनुसार नेपाली लोक नाय, नेपाली शास्त्रीय नृत्य (चर्या) तथा भारतीय शास्त्रीय नृत्य विषयहरु लिएर अध्ययन गर्न सक्नेछन्।

३) (क) चारवर्ष स्नातकतहमा भारतीय नृत्य अन्तर्गत भरतनाट्यम् नृत्य शैली र कथक नृत्य शैली पर्दछ, विद्यार्थीहरुले आफ्नो इच्छाअनुसार यी दुई मध्य एक नृत्य कला विषय मात्र लिएर अध्ययन गर्न सक्नेछ।

(ख) स्नातकतह प्रथम वर्ष देखि चौथो वर्षसम्म नेपाली लोक नृत्य र नेपाली शास्त्रीय नृत्य (चर्या) अनिवार्य छन्।

४) हरेक पत्रको सैद्धान्तिक पक्षलाई 'अ' र प्रयोगात्मक पक्षलाई 'आ' अक्षरबाट संकेत गरिएको हुनेछन्।

५) विषयको आधारमा नेपाली लोक नृत्यलाई 'क', नेपाली शास्त्रीय नृत्यलाई (चर्या) 'ख', भारतीय शास्त्रीय नृत्य लाई 'ग', समूहमा विभाजन गरिएको छ। भने कथक नृत्यलाई 'घ' समूहमा विभाजन गरिएको छ।

६) नृत्य विषयको कोड नं. अनुसार सैद्धान्तिक र प्रयोगात्मक दुवै पक्षमा उर्तिण हुनुपर्ने छ।

७) (क) स्नातक तहको प्रथम देखि चौथो तहसम्म आन्तरीक तथा बाह्य परीक्षा हुनेछ। आन्तरीक मूल्याङ्कनमा ३० नं. हुनेछ।

(ख) अन्तिम परीक्षाको ७० नं. मा बाह्य सैद्धान्तिक परीक्षा ३० नं. र प्रयोगात्मक परीक्षा ४० नं. को पूर्णाङ्क हुनेछ। जसको पूर्णाङ्क $100 = 30 + 70 + 40$ हुनेछ।

(ग) Mid Term Examination (आन्तरीक परीक्षा) नृत्य विषयको सैद्धान्तिक १० नं. पूर्णाङ्कमा लिखित परीक्षा हुनेछ। बाकी २० नं. मा क्षेत्रगत कार्य, समूहकार्य, मिनी प्रोजेक्ट, र कक्षा प्रस्तुती मध्ये कुनै दुई विषयहरुमा २० नं. मूल्याङ्कन हुनेछ। $20+10=30$

(घ) स्नातक तहको प्रथम देखि चौथो सम्मका प्रत्येक तहको कोड नं. मा १०० नं. पूर्णाङ्कको मूल्याङ्कनमा विधी अन्तर्गत बाह्य परीक्षा केन्द्रद्वारा लिईने बार्षिक परीक्षाको सैद्धान्तिक तरफको लिखित परीक्षाको पूर्णाङ्क अंक नं. ३० रहने छ भने उर्तिणाङ्क १२ अंक रहने छ।

प्रौढ़क
प्रशिक्षिको कार्यालय
भैतिपुर
Signature

प्रौढ़क
नाय शास्त्रीय
प्रशिक्षिको कार्यालय
वि. कीर्तिमुख

प्रौढ़क विश्वविद्यालय
कार्यालय
प्रशिक्षिको कार्यालय
प्रौढ़क

(ङ) स्नातकतहको प्रथम देखि चौथो वर्ष सम्मको प्रत्येक तहको कोड नं. १०० नं. पूर्णाङ्कको मूल्याकन विधि अन्तर्गत नृत्य प्रयोगात्मक बार्षिक परीक्षाको ४० नं. पूर्णाङ्क कार्यम गरीएको छ जसमा उर्तिर्णाङ्क १६ नं. रहेको छ ।

(च) ४० नं. प्रयोगात्मक पूर्णाङ्क अन्तर्गत बाह्य तथा आन्तरीक परीक्षकको अंक मूल्याकन विधि रहने छ । जसमा बाह्य परीक्षक तर्फबाट २० पूर्णाङ्कमा द नं. उर्तिर्णाङ्क रहने छ भने आन्तरीक परीक्षकको तर्फबाट २० नं. पूर्णाङ्कमा द नं. उर्तिर्णाङ्क हुनेछ ।

(छ) विद्यार्थीहरुले बाह्य परीक्षक र आन्तरीक परीक्षकको अंकको जोडबाट हुने ४० पूर्णाङ्कमा १६ नं. अंक उर्तिर्णाङ्क ल्याउनु पर्ने छ ।

द) स्नातक तह नृत्य विषयको प्रतेक कोड नं.को प्रयोगात्मक तथा सैद्धान्तिक परीक्षाको पूर्णाङ्क $(30 + 70)$ १०० नं. मा ४० नं. उर्तिर्णाङ्क हुने छ ।

९) विषयगत खाका :-

- १) प्रथम वर्षका नृत्य मेजर विषय २०० पूर्णाङ्कको हुनेछ । (क वा ख (१) र (२))
- २) द्वितीय वर्षका नृत्य मेजर विषय २०० पूर्णाङ्कको हुनेछ । (क वा ख (३) र (४))
- ३) (क) तृतीय वर्षको नृत्य मेजर विषय १०० पूर्णाङ्कको हुनेछ । (क वा ख (५))
- ४) (ख) तृतीय वर्षको अतिरिक्त मेजर विषय १०० पूर्णाङ्कको हुनेछ । (इलेक्टिव पत्र)
- ५) (क) चौथो वर्षको नृत्य मेजर विषय १०० पूर्णाङ्कको हुनेछ । (क वा ख (६))
- (ख) चौथो वर्षको शोध विधी मेजर विषय १०० पूर्णाङ्कको हुनेछ । (क वा ख (७))

नृत्य विषयको प्रथम देखि चौथो वर्षसम्मको विषयगत खाकाको विवरण :-

प्रथम वर्ष २०० पूर्णाङ्क	द्वितीय वर्ष २०० पूर्णाङ्क	तृतीय वर्ष १०० पूर्णाङ्क	चौथो वर्ष २०० पूर्णाङ्क
नृत्य विषय मेजर (क (१) र (२)) नृत्य विषय मेजर (ख (१) र (२))	नृत्य विषय मेजर (क (३) र (४)) नृत्य विषय मेजर (ख (३) र (४))	नृत्य विषय मेजर (क (५)) नृत्य विषय मेजर (ख (५)) अतिरिक्त मेजर इलेक्टिव १०० पूर्णाङ्क	नृत्य विषय मेजर (क (६) र (७)) नृत्य विषय मेजर (ख (६) र (७)) शोध विधी र एकेडेमिक राईटिङ्ग ।

G. Bhushal

१०) (क) स्नातक तह नृत्य विषयको तृतीय वर्षको अतिरिक्त मेजर इलेक्ट्रिव पत्र १०० पूर्णाङ्कको हुनेछ भने सम्बन्धीत नृत्य विषय लिएर अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरु बाहेकका भिन्नै विषय लिएर अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरुका लागि मात्र यो पत्र लागु हुनेछ वा अध्ययन गर्नु पर्ने छ ।

(ख) चौथो वर्षको कोड नं. ४२७ अथवा क र ख (७) शोध विधीको र एकेडेमिक राईटिङ्को पूर्णाङ्क १०० नं. हुनेछ भने सम्बन्धीत नृत्य विषय लिने विद्यार्थीहरुले मात्र अध्ययन गर्न पाउने छन् ।

(ग) स्नातक तह तृतीय वर्षको ४२५ क वा ख (५) पत्र १०० पूर्णाङ्कको हुनेछ । सम्बन्धीत नृत्य विषयका विद्यार्थीहरुले मात्र अध्ययन गर्न पाउने छन् ।

११) वार्षिक परीक्षामा सैद्धान्तिक पक्षको प्रश्नपत्र १ घण्टा ३० मिनेटको समय हुनेछ भने प्रयोगात्मक तर्फ केन्द्रबाट तोकिएको समय अनुसार कायम रहने छ ।

१२) स्नातकतह नृत्य विषयको प्रत्येक कोडको पत्रमा १५० कक्षा भार छुट्याइएको छ जसमा ४५ पाठ्यघण्टा सैद्धान्तिक र १०५ पाठ्यघण्टा प्रयोगात्मक पक्षमा छुट्याइएको छ ।

१३) प्रत्येक कोड नं. हरुको शिर्षक पाठ्यक्रम अनुरूप रहेको छ । सोही कोड नं. र शिर्षक अनुसार परीक्षा संचालन हुनेछ ।

१४) माथि उल्लेखित स्नातक तहका सम्पूर्ण कोड नं. हरुमा समावेश रहेको नृत्यहरुसंग सम्बन्धित ताल सम्बन्धी ज्ञान लिनुपर्ने छ । साथै प्रत्येक समूहका नाचहरुको सैद्धान्तिक र प्रयोगात्मक परीक्षामा ताल सम्बन्धी परीक्षा हुनेछ ।

१५) प्रत्येक कोड नं. सैद्धान्तिक पक्ष अन्तर्गत राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रमा नृत्य, गीत र बाध्ययन्त्रमा ख्याती प्राप्त गुरुहरुको जीवनीबारेमा अध्ययन गर्नुपर्नेछ ।

१६) चारवर्षे स्नातक तह नृत्य विषय अन्तर्गत प्रत्येक कोड नं. अनुसार शैद्धान्तिक र प्रयोगात्मक परीक्षा द्वारा मूल्याङ्कन विधि प्रकृया हुने भएकोले विषयगत रूपमा विद्यार्थीहरुले कक्षामा अनिवार्य रूपमा उपस्थिति हुनुपर्नेछ ।

Ghosal

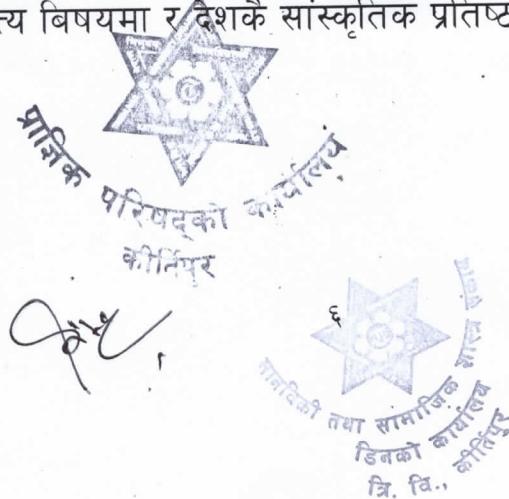
१७) चारवर्षे स्नातक तह नृत्य विषय अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूलाई क्षेत्रगतकार्य (शैक्षिक भ्रमण) र मिनी प्रोजेक्ट अध्ययनका लागि समयानुकूल अनुसार व्यवस्था भएमा उक्त कार्यक्रममा सामेल गराउन सकिन्ने छ ।

१८) नृत्य विषयका विद्यार्थीहरूलाई क्षेत्रगत कार्यमा (शैक्षिक भ्रमण) र मिनी प्रोजेक्टमा सम्मिलीत भए अनुसार प्रत्येक विद्यार्थीहरूले जोड विन्दु (+Point) पाउनेछन् ।

उद्देश्य (Object)

- १) स्नातक तह नृत्य विषयमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरुले नेपाली लोक नृत्य, नेपाली शास्त्रीय नृत्य (चर्या) र भारतीय शास्त्रीय नृत्य (भरतनाट्यम् वा कथक) एवं सो नृत्य सँग सम्बन्धित ताल तथा पाठ्यक्रमहरुको बारेमा सैद्धान्तिक तथा प्रयोगात्मक ज्ञान लिन सक्ने छन् ।
- २) स्नातकतह नृत्य विषयका विद्यार्थीहरुले राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरका नृत्य विषय तथा विषयसंग सम्बन्धित ताल, तालवाधन यन्त्र तथा गीतमा योगदान पुऱ्याउने गुरु तथा गुरुवर्गहरुको जीवनी बारे ज्ञान हासिल गर्न सक्ने छन् ।
- ३) स्नातक तह अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरुले नेपालको हिमाली, पहाडी, उपत्यका तथा तराई प्रदेशहरुको प्रचलित नृत्यहरुको ज्ञान हासिल गर्न सक्ने छन् ।
- ४) आफ्नो पाठ्यांश अन्तर्गत विषय बस्तुमा रही विद्यार्थीहरुले नृयाँपनको नृत्य प्रस्तुत गर्न सक्ने छन् ।
- ५) विद्यार्थीहरुले नृत्य विषय साथसाथै नृत्यसँग सम्बन्धित गीत, ताल, तथा भेषभुषाहरुको बारेमा सैद्धान्तिक तथा प्रयोगात्मक ज्ञान हासिल गर्न सक्ने छन् ।
- ६) स्नातक तहको नृत्य विषयको अध्ययनबाट नृत्यकला सम्बन्धित विधामा उच्च शिक्षा हासिल गर्नका लागि सहजता प्राप्त हुनेछ ।
- ७) नृत्यकला सम्बन्धि सांस्कृतिक कार्यक्रमहरुमा निर्णायकको भूमिका निभाउन सक्ने क्षमतामा अभिवृद्धि हुनुका साथै प्राथमिक तह, माध्यमिक तह, तथा उच्च माध्यमिक तह सम्मका विभिन्न शैक्षिक कार्यक्रमहरुमा सहकार्य गर्न सक्ने क्षमता अभिवृद्धि हुनेछ ।
- ८) नृत्यकला सम्बन्धि ज्ञान जस्तो नृत्य सृजना गर्न सक्ने, निर्देशकको भूमिका निभाउन सक्ने साथसाथै अन्य क्षेत्रगतकार्य, समूहकार्य, निजी प्रोजेक्ट, र कक्षा प्रस्तुती आदि कार्यमा सक्षम हुन सक्नेछन् ।
- ९) राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा नृत्यकला सम्बन्धि विधा प्रस्तुतीकरण गरेर आफ्नो प्रगतिको साथै नृत्य विषयमा र दशकै सांस्कृतिक प्रतिष्ठामा उल्लेखनीय भूमिका निभाउन सक्नेछन् ।

सांस्कृतिक तथा सामाजिक विद्यालय
हिन्दू कलाकारी बोर्ड
प्रिवेट
कोटि रुपैयाँ
प्रिवेट
कोटि रुपैयाँ

विभुवन विश्वविद्यालय
हिन्दू कलाकारी बोर्ड
प्रिवेट
कोटि रुपैयाँ

१०) देशमा रहेका जातजातिहरुको रहन सहन, सांस्कृतिक गतिविधिहरुको बारेमा ज्ञान हासिल गर्न सक्नेछन् ।

११) नृत्यकला सम्बन्धि विषयमा, उच्च शिक्षा हासिल गरी नृत्य बिषयलाई अभ्य बढी परिस्कृत र परिमार्जित गर्न सक्ने तुल्याई यस बिषयलाई गुणस्तर तथा स्तरीय - शैक्षिक कार्यक्रम बनाउन योगदान गर्न सक्ने क्षमतावान बन्न सक्नेछन् ।

१२) स्नातक तह नृत्य विषयका विद्यार्थीहरुले शोध विधी (Research Methods) सम्बन्धी आधारभूत शिक्षाको ज्ञान प्राप्त गर्न सक्ने छन् ।

१३) स्नातक तह नृत्य विषय लिएर अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरुले नृत्य विषयका साथसाथै यस विषयसँग सम्बन्धीत तालवाध्य, ताल, भेषभुषा र संगीत सम्बन्धी एकेडेमिक राईटिङ्गको बारे ज्ञान हासिल गर्न सक्नेछन् ।

१४) नृत्य मेजर विषय लिएर अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरुको साथसाथै अतिरिक्त मेजर विषय Elective Paper लिएर अध्ययन गर्ने अन्य विषयका विद्यार्थीहरुले पनि नृत्य सम्बन्धी ज्ञान प्राप्त गर्न सक्नेछन् ।

नृत्य विषय
मूल्यांकन ढाँचा :-

स्नातक तह आन्तरीक मूल्यांकन बाह्य मूल्यांकन प्रयोगात्मक परीक्षा जम्मा प्राप्तहरु

क्र.सं.	विषय को.नं.	पूर्णांक सै. प्र.	उत्तिर्णांक सै. प्र.	पूर्णांक सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	उत्तिर्णांक सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	बाह्य परीक्षक पूर्णांक	उत्तिर्णांक	बाह्य परीक्षक पूर्णांक उत्तिर्णांक	आन्तरीक परीक्षक पूर्णांक उत्तिर्णांक	जम्मा प्राप्तहरु पूर्णांक उत्तिर्णांक प्रयोगात्मक प्रयोगात्मक			
१. प्रथम	नृत्य ४२१	१०	२०=३०	४	८=१२	३०	१२	२०	८	२०	८	१००	४०
२. प्रथम	नृत्य ४२२	१०	२०=३०	४	८=१२	३०	१२	२०	८	२०	८	१००	४०
३. द्वितीय	नृत्य ४२३	१०	२०=३०	४	८=१२	३०	१२	२०	८	२०	८	१००	४०
४. द्वितीय	नृत्य ४२४	१०	२०=३०	४	८=१२	३०	१२	२०	८	२०	८	१००	४०
५. तृतीय	नृत्य ४२५	१०	२०=३०	४	८=१२	३०	१२	२०	८	२०	८	१००	४०
६. Electiv e	नृत्य ४१०	१०	२०=३०	४	८=१२	३०	१२	२०	८	२०	८	१००	४०
७. चौथो	नृत्य ४२६	१०	२०=३०	४	८=१२	३०	१२	२०	८	२०	८	१००	४०
८. चौत्रौ	नृत्य ४२७	१०	२०=३०	४	८=१२	५०	२०	१०	४	१०	४	१००	४०
जम्मा = ८००												३२०	

७) स्नातक तह नृत्य विषयको सैद्धान्तिक तथा प्रयोगात्मक परीक्षाको मूल्यांकन विधिअनुसार प्रत्येक विषयको कोड नं. अनुसार पूर्णांक १०० नं. र उत्तिर्णांक ४० नं. हुने छ।

Bhawal

Major

८) Elective Paper १०० पूर्णाङ्कको हुने छ । आन्तरीक परीक्षा प्रयोगात्मक २० र सैद्धान्तिक १० अंक गरी जम्मा ३० अंकको हुने छ, भने सैद्धान्तिक बाह्य परीक्षक ३० नं. को हुने छ र बाँकी ४० अंकको नृत्य प्रयोगात्मक बाह्य परीक्षक हुने छ । जसमा २० नं. आन्तरीक परीक्षक र २० नं. बाह्य परीक्षक गरी अंक विभाजन गरीएको छ ।

बिषय बिवरण

९) स्नातक तह नृत्यको पाठ्यक्रम जम्मा चारबर्षे हुने छ :-

● स्नातक तह प्रथम वर्ष पूर्णाङ्क	१००	उतिर्णाङ्क	४०	कोड नं. ४२१
● स्नातक तह प्रथम वर्ष पूर्णाङ्क	१००	उतिर्णाङ्क	४०	कोड नं. ४२२
● स्नातक तह द्वितीय वर्ष पूर्णाङ्क	१००	उतिर्णाङ्क	४०	कोड नं. ४२३
● स्नातक तह द्वितीय वर्ष पूर्णाङ्क	१००	उतिर्णाङ्क	४०	कोड नं. ४२४
● स्नातक तह तृतीय वर्ष पूर्णाङ्क	१००	उतिर्णाङ्क	४०	कोड नं. ४२५
● स्नातक तर्ह इलेक्टिभ चौथा वर्ष पूर्णाङ्क	१००	उतिर्णाङ्क	४०	कोड नं. ४१०
● स्नातक तह चौथो वर्ष पूर्णाङ्क	१००	उतिर्णाङ्क	४०	कोड नं. ४२६
● स्नातक तह चौथो वर्ष पूर्णाङ्क	१००	उतिर्णाङ्क	४०	कोड नं. ४२७

जम्मा ८०० ३२०

Bhawal

कक्षाभार तालिका

स्नातक तह नृत्य विषयको आन्तरीक प्रयोगात्मक सैद्धान्तिक कक्षाको पूर्णाङ्क ३० नं. हुनेछ । यसको कक्षाभार (पाठ्यघण्टा) ४५ हुनेछ । केन्द्रद्वारा लिने सैद्धान्तिक परीक्षाको कक्षा भार (पाठ्यघण्टा) ४५ हुनेछ । यसको पूर्णाङ्क ३० नं. हुनेछ । केन्द्रबाट संचालित नृत्य प्रयोगात्मक परीक्षाको कक्षाभार ६० छुट्याइएको छ, यसको पूर्णाङ्क ४० नं. रहेको छ ।

मूल्याङ्कहरू विधि जसमा सैद्धान्तिक र प्रयोगात्मक पूर्णाङ्क $30+30+40=900$

जम्मा कक्षाभार (पाठ्यक्रम) $45+45+60=150$

१) एकाईविभाजन

क्र.सं.	विषय	आन्तरीक परीक्षा		बाह्य परीक्षक				जम्मा	जम्मा
		सै. कक्षा	कक्षा भार	सै. कक्षा	कक्षा भार	प्रयोगात्मक	कक्षा भार		
१	नेपाली लोक नाच	६	९	६	९	८	१२	२०	३०
२	नेपाली शास्त्रीय नाच (चर्या)	६	९	६	९	८	१२	२०	३०
३	भारतीय शास्त्रीय नृत्य भरतनाट्यम अथवा कथक	६	९	६	९	८	१२	२०	३०
४	ताल (नृत्यसँग सम्बन्धित)	६	९	६	९	८	१२	२०	३०
५	शोध विधी एकेडेमी राईटिङ	६	९	१०	१५	४	६	२०	३०
जम्मा		३०	४५	५०	७५	२०	३०	१००	१५०

प्राक्तिक प्रयोगको कार्यालय
१०८ कालाल

१०८ कालाल
प्राक्तिक प्रयोगको कार्यालय
दिनको बालाल
कालालपुर
कालाल

प्राक्तिक प्रयोगको कार्यालय
१०८ कालाल
प्राक्तिक प्रयोगको कार्यालय
दिनको बालाल
कालालपुर
कालाल

B. Bhushal

१०८ कालाल
प्राक्तिक प्रयोगको कार्यालय
दिनको बालाल
कालालपुर
कालाल

२) आन्तरीक परीक्षा पूर्णाङ्क ३० उतिर्णाङ्क १२

क्र. स.	कोड नं.	सैद्धान्तिक उत्तर पुस्तका मूल्याङ्कन		समुह कार्य		कक्षा प्रस्तुती		जम्मा	
		पूर्णाङ्क १०	उतिर्णाङ्क ४	पूर्णाङ्क १०	उतिर्णाङ्क ४	पूर्णाङ्क १०	उतिर्णाङ्क ४	पूर्णाङ्क ३०	उतिर्णाङ्क १२
१	कोड नं. ४२१	१०	४	१०	४	१०	४	३०	१२
२	कोड नं. ४२२	१०	४	१०	४	१०	४	३०	१२
३	कोड नं. ४२३	१०	४	१०	४	१०	४	३०	१२
४	कोड नं. ४२४	१०	४	१०	४	१०	४	३०	१२
५	कोड नं. ४२५	१०	४	१०	४	१०	४	३०	१२
६	कोड नं. ४१०	१०	४	१०	४	१०	४	३०	१२
७	कोड नं. ४२६	१०	४	१०	४	१०	४	३०	१२
८	कोड नं. ४२७	१०	४	१०	४	१०	४	३०	१२

३) सैद्धान्तिक बाह्य मूल्याङ्कन :-

कोड नं.

४२१

४२२

४२३

४२४

४२५

४१०

४२६

४२७

उत्तर पूस्तका मूल्याङ्कन

पूर्णाङ्क ३० उतिर्णाङ्क १२

४) नृत्य विषय अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरुको आन्तरीक मूल्याङ्कन ३० नं. पूर्णाङ्कको आधारमा हुनेछ । जसमा १५ नं. पू. नृत्य प्रयोगात्मक बाह्य परीक्षक बाट प्राप्त २० नं. पू. मा जोडिन्छ $15 + 20 = 35$ हुन्छ भने १५ नं. पू. नृत्य प्रयोगात्मक आन्तरीक परीक्षक बाट प्राप्त २० नं. पू. मा जोडिन्छ $15 + 20 = 35$ हुन्छ । यसरी जम्मा $35 + 35 = 70$ नं. पूर्णाङ्क हुन्छ ।

५) चारबर्षे स्नातक तहको नृत्य विषय अन्तर्गत प्रत्येक कोड को १०० नं. पूर्णाङ्क हुने छ । ३० नं. पूर्णाङ्कमा १२ नं. उतिर्णाङ्क र ७० नं. पूर्णाङ्कमा २८ नं. उतिर्णाङ्कको अन्तिम मूल्याङ्कन विधी हुनेछ ।

११ परिषदको कार्यालय
काशीपुर

विद्यालयीको तथा समाजिक
कार्यालय

प्रियगणी पुस्तकालय
(भाष्य)

B Chaudhary

५) प्रयोगात्मक मूल्याङ्कनको एकाई विभाजन बाह्य परीक्षक पूर्णाङ्क २०, उतिर्णाङ्क ८

		नेपाली लोक नृत्य	नेपाली शास्त्रीय	भारतीय शास्त्रीय भरतनाट्यम्	कथक	ताल	जम्मा
क्र.स.	कोड नं.	पूर्णाङ्क - ५ उतिर्णाङ्क - २	पूर्णाङ्क - २० उतिर्णाङ्क ८				
१	कोडनं. ४२१	पू. ५, उ.२	पू. २०, उ.८				
२	कोडनं. ४२२	पू. ५, उ.२	पू. २०, उ.८				
३	कोडनं. ४२३	पू. ५, उ.२	पू. २०, उ.८				
४	कोडनं. ४२४	पू. ५, उ.२	पू. २०, उ.८				
५	कोडनं. ४२५	पू. ५, उ.२	पू. २०, उ.८				
६	कोडनं. ४१०	पू. ५, उ.२	पू. २०, उ.८				
७	कोडनं. ४२६	पू. ५, उ.२	पू. २०, उ.८				
८	कोडनं. ४२७	शोध विधी पू. ५, उ.२	शोध विधी पू. ५, उ.२				पू. १०, उ.४

६) प्रयोगात्मक मूल्याङ्कन एकाई विभाजन आन्तरीक परीक्षक पूर्णाङ्क २०, उतिर्णाङ्क ८

		नेपाली लोक नृत्य	नेपाली शास्त्रीय	भारतीय शास्त्रीय नृत्य भरतनाट्यम्	कथक	ताल	जम्मा
क्र.स.	कोड नं.	पू. - ५ उ. - २	पू. - ५ उ. - २	पू. - ५ उ. - २	पू. - ५ उ. - २	पू. - ५ उ. - २	पू. - २० उ. - ८
१	कोडनं. ४२१	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. २०, उ. ८
२	कोडनं. ४२२	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. २०, उ. ८
३	कोडनं. ४२३	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. २०, उ. ८
४	कोडनं. ४२४	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. २०, उ. ८
५	कोडनं. ४२५	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. २०, उ. ८
६	कोडनं. ४१०	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. २०, उ. ८
७	कोडनं. ४२६	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. ५, उ. २	पू. २०, उ. ८
८	कोडनं. ४२७	शोध विधी पू. ५, उ. २	शोध विधी पू. ५, उ. २				पू. १०, उ. ४

प्रयोगात्मक मूल्याङ्कनको कार्यालय
कार्यालयपुर्णा

प्रयोगात्मक तथा शास्त्रज्ञ शास्त्रज्ञ
डिविनको कार्यालय

प्रयोगात्मक प्रमुख
प्रयोगात्मक विभाग
प्रयोगात्मक विभाग

Bhawal

७) प्रत्येक कोड नं. ४२१, ४२२, ४२३, ४२४, ४२५, ४१० र ४२६ को सैद्धान्तिक र प्रयोगात्मक परीक्षाको जम्मा योग पूर्णाङ्क - १०० अंक

(କ୍ର୍ମ)

क्र. सं.	विषय	पूर्णाङ्क - ३०	उतिर्णाङ्क - १२
१	आन्तरीक परीक्षाबाट सैद्धान्तिक - प्रयोगात्मक	३०	१२
२	सैद्धान्तिक बाह्य परीक्षक प्रयोगात्मक	३०	१२
३	आनतरीक परीक्षकबाट	२०	८
४	बाह्य परीक्षक प्रयोगात्मक	२०	८
जम्मा		१००	४०

(ख) कोड नं. ४२७ शोध विधीको सैद्धान्तिक र प्रयोगात्मक पूर्णाङ्क १००

क्रम.सं.	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तराङ्क
१	आन्तरीक परीक्षाबाट सैद्धान्तिक - प्रयोगात्मक	३०	१२
२	सैद्धान्तिक बाह्य परीक्षक प्रयोगात्मक	५०	२०
३	आनंदरीक परीक्षकबाट	१०	४
४	बाह्य परीक्षक प्रयोगात्मक	१०	४
	जम्मा	१००	४०

अंडा मूल्यांकन विधि:

१) स्नातक तह नृत्य विषयका विद्यार्थीको आन्तरीक परीक्षा मूल्याङ्कनवाट प्राप्त मूल्याङ्कन प्राप्त अंक ३० लाई केन्द्रवाट लिइने नृत्य प्रयोगात्मक परीक्षाको प्राप्त ४० अंक मूल्याङ्कन प्राप्ताङ्कसँग समावेश गरी जम्मा प्राप्ताङ्कको मूल्याङ्कन विधि हुनेछ । यसरी आन्तरीक मूल्याङ्क प्राप्ताङ्क पूर्णाङ्क ३० मा उतिर्णाङ्क १२ र प्रयोगात्मक मूल्याङ्क प्राप्ताङ्क पूर्णाङ्क ४० मा उतिर्णाङ्क १६ हुनेछ । पूर्णाङ्क $30+40=70$ अंक र उतिर्णाङ्क $12+16=28$ अंक मूल्याङ्कन विधि हुनेछ ।

२) आन्तरीक मूल्यांकनको परीक्षा विधि अनतर्गत नृत्य विभागीय प्रमुखको रोहवरमा प्रत्येक कोड नं. अनुसारको मूल्यांकन परीक्षण सम्बन्धित विभागका शिक्षकहरुको मध्यवाट हुनेछ ।

३) आन्तरीक परीक्षाको कार्यक्रम केन्द्रवाट लिईने परीक्षा अगावै केन्द्रकै निर्देशन वमोजिम सम्बन्धीत क्याम्पसको मातहत्रमा रही विभागको रोहवरवाट संचालन हुनेछ ।

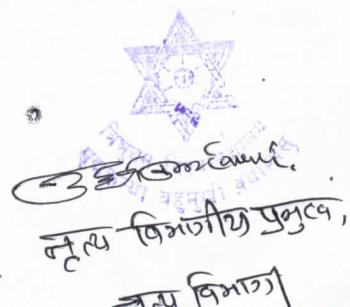
क परीक्षाको कायकम केन्द्रवाट लिईने परीक्षा
पको मातहब्रमा रही विभागको रोहवरवाट संचाल
प्राधिक प्रयोग कार्यवाल

93

Batchlor Leval Fouth Year Program

Course title Effective from 2076

Paper	Code No.	Title	Full Mark		
			Theory	Practical	Total
I	421	Introduction of Nepali and Indian Dance System	30	70	100
I	422	History of Dance	30	70	100
II	423	Various System and Elements of Dance	30	70	100
II	424	Custumes and Evaluation of Dance	30	70	100
III	425	Dancing Art and Various Rases	30	70	100
III	410	Elective Paper in Dance	30	70	100
IV	426	Position of hand, eye and Nek moment Teaching	30	70	100
V	427	Presentation of Taals System in Various Dance	30	70	100

विभुवन विश्वविद्यालय
 मानविकी सामाजिक शास्त्र संकाय
 पद्मकन्या बहुमुखी क्याम्पस,
 नृत्य शिक्षण समिति,
 नृत्य विभाग ।

यस पद्मकन्या बहुमुखी क्याम्पस, नृत्य शिक्षण समिति नृत्य विभाग निम्न विभागीय प्रमुख, स्नातकोत्तर तह नृत्य कार्यक्रमका निर्देशक तथा विभागका सदस्यहरु द्वारा स्नातक तह नृत्य विषयको चार वर्षे पाठ्यक्रम निर्माणमा सक्रिय भूमिका निर्भाउनु भएको व्योरा अनुसेधका साथ जानकारी गराउँदछु ।

- १) विभागीय प्रमुख
- २) नृत्य स्नातकोत्तर तह कार्यक्रम निर्देशक
- ३) सदस्य
- ४) सदस्य
- ५) सदस्य
- ६) सदस्य
- ७) सदस्य
- ८) सदस्य

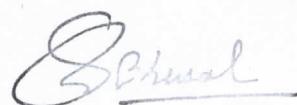
उद्धव कुमार थापा —
 प्रकाश तुलाधर —
 सुलोचना गोपाली
 शान्ति बहादुर रायमाझी
 अर्चना शाक्य
 सुन्दर उदास तुलाधर
 तारा मानन्धर
 अनिता रन्जितकार

नृत्य शिक्षण समितिका सदस्यहरु निम्न अनुसार छन् :

- १) विभागीय प्रमुख
- २) नृत्य स्नातकोत्तर तह कार्यक्रम निर्देशक
- ३) सदस्य
- ४) सदस्य
- ५) सदस्य
- ६) सदस्य
- ७) सदस्य
- ८) सदस्य
- ९) सदस्य
- १०) सदस्य

उद्धव कुमार थापा
 प्रकाश तुलाधर
 सुलोचना गोपाली
 शान्ति बहादुर रायमाझी
 अर्चना शाक्य
 सुन्दर उदास तुलाधर
 तारा मानन्धर
 अनिता रन्जितकार
 नम्रता के.सी.
 सुजता बराल

I Paper

स्नातक तह - प्रथम पत्र ४२१

लोक नृत्य (क)

पूर्णाङ्ग - १००

उत्तिर्णाङ्ग - ४०

सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक

- ३०+७० (३०+४०)=१००

पाठ्यघण्टा-४५+१०५(४५+६०)=१५०

सैद्धान्तिक - समुह अ

- १) नृत्यको परिचय ।
- २) लोकनृत्यको परिचय ।
- ३) बसन्त नाचको ताल, गीत र भेषभुषा सहितको परिचय ।
- ४) भयाउरे नाचको ताल, गीत र भेषभुषा सहितको परिचय ।
- ५) सेबु नाचको ताल, गीत र भेषभुषा सहितको परिचय ।
- ६) संक्षिप्त जीवनी : शौभाग्यवती रंजितकार ।
- ७) बाद्यको परिचय तथा वर्गीकरण ।
- ८) चोतालको परिचय तथा लिंपिबद्ध गर्ने ज्ञान ।

प्रयोगात्मक - समुह आ

- १) आंगिक अभ्यास तथा पदसंचालन ।
- २) बसन्त नाचको अभ्यासको साथै ताल गीत र भेषभुषा सहितको ज्ञान ।
- ३) भयाउरे नाचको अभ्यासको साथै ताल गीत र भेषभुषा सहितको ज्ञान ।
- ४) सेबु नाचको अभ्यासको साथै ताल गीत र भेषभुषा सहितको ज्ञान ।
- ५) नेपाली बाजा मादलको प्रयोगात्मक साधारण ज्ञान ।
- ६) चोतालको तालीसहित बोल प्रदर्शन गर्ने क्षमता ।

I Paper

स्नातक तह - प्रथम पत्र ४२१

चर्या नृत्य (ख)

सैद्धान्तिक - समुह अ

- १) नेपाली शास्त्रिय चर्या नृत्यको परिचय ।
- २) पोडप लास्यको परिचय ।
- ३) मञ्जुश्री चर्या नृत्यको ताल, राग र गीत तथा भेषभुपा सहितको परिचय ।
- ४) नेपाली शास्त्रिय नृत्य चर्यामा, प्रयोग गरिने वाद्ययन्त्रको परिचय ।
- ५) संक्षिप्त जीवनी :- सरिता श्रेष्ठ ।
- ६) जति तालको परिचय तथा लिपिबद्ध गर्ने ज्ञान ।
- ७) तिन्छु बाजाको सैद्धान्तिक ज्ञान ।

प्रयोगात्मक - समुह आ

- १) अंग, हस्त तथा पदसञ्चालनको अभ्यास ।
- २) विभिन्न आसनहरूको अभ्यास ।
- ३) पोडप लास्यको अभ्यास ।
- ४) मञ्जुश्री चर्या नृत्यको ताल, र गीत सहितको अभ्यास ।
- ५) जति तालको प्रयोगात्मक ज्ञान ।

Bhushal

सैद्धान्तिक तथा सामाजिक विवरण
डिनको बाबाल लिंगपुर
विभागीय कार्यालय

I Paper

स्नातक तह - प्रथम पत्र ४२१

भरतनाट्यम् (ग)

सैद्धान्तिक - समुह अ

- १) भरतनाट्यम् नृत्यको परिचय ।
- २) अड्वुहरुको परिचय ।
- ३) असंयुक्त हस्तमुद्राहरुको सैद्धान्तिक ज्ञान ।
- ४) कर्णाटक ताल पद्धतिको परिचय ।
- ५) ध्यान श्लोकको सैद्धान्तिक परिचय ।
- ६) शिरोभेदहरुको परिचय ।
- ७) संक्षिप्त जीवनी :- रुक्मणी देवी अरुण्डेल ।

प्रयोगात्मक - समुह आ

- १) आंगिक अभ्यास (Excreise) ।
- २) निम्न अड्वुहरुको तीन कालमा (Speed) अभ्यास ।
 - क) त्रृत् अड्वु
 - ख) नत् अड्वु
 - ग) परवल अड्वु
 - घ) शारिकल अड्वु
 - ड) कुदित भेत्त अड्वु
 - च) शिरवर अड्वु
 - छ) तै तै ता अड्वु
 - ज) मण्डी अड्वु
 - झ) तिरमानम् अड्वु - तधिगिणतोम्, तीरकिट तोम्
 - झ) ता हत भम तरी ता
- ३) श्लोक : ध्यान श्लोक ।
- ४) असंयुक्त हस्तमुद्राहरुको श्लोक सहित प्रयोगात्मक अभ्यास ।
- ५) शिरोभेदहरुको श्लोक सहित प्रयोगात्मक अभ्यास ।
- ६) सबै अड्वुहरुलाई तालीसहित बोल प्रदर्शन गर्ने क्षमता ।

I Paper

स्नातक तह - प्रथम पत्र ४२९

कथक (घ)

सैद्धान्तिक - समुह अ

- १) कथक नृत्यको परिचय ।
- २) त्रितालको पूर्ण परिचय ।
- ३) असंयुक्त हस्त मुद्राहरुको परिचय ।
- ४) विष्णुदिगंक्वर र भातखण्डे ताल लिपि पद्धतिको परिचय ।
- ५) कथकका विभिन्न घरानाहरु मध्ये लखनऊ घरानाको परिचय ।
- ६) कथक नृत्यको विकासमा योगदान गर्ने गुरुको संक्षिप्त जीवनी :- विरजु महाराजा ।
- ७) शिरोभेदहरुको परिचय ।

प्रयोगात्मक - समुह आ

- १) त्रितालमा तत्कार र तिहाईको अभ्यास ।
- २) हस्त सञ्चालन (कुनै ६ वटाको) अभ्यास ।
- ३) त्रितालमा थाहा, दुगुन र चौगुनको अभ्यास ।
- ४) असंयुक्त हस्त मुद्राहरुको प्रयोगात्मक अभ्यास ।
- ५) भातरवण्डे ताललिपि पद्धतिमा पठन्तको अभ्यास (त्रिताल) ।
- ६) शिरोभेदहरुको प्रयोगात्मक अभ्यास ।

पाठ्यपुस्तक (Text Books) सन्दर्भ पुस्ताहरु :-

- नृत्यकला - साभा प्रकाशन , २०३७
मृगेन्द्रमान सिं प्रधान, श्री सुवि शाह, सत्तमुनी बज्राचार्य,
श्रीमती बेटी देवी बज्राचार्य । (संयुक्त)
- नृत्य तथा नृत्यकार - प्रनाम, मृगेन्द्रमान सिं प्रधान २०४९
- कथक नृत्य सुनील कोठारी, Kathak Indian Classical Dance
Art. Abhinar Publication 1989.
- कथक नृत्य डा. लक्ष्मी नारायण गर्ग, प्रकाशन, संगीत कार्यालय
हाथरस २०४९०१ (उ. प्र.) छैठौ संस्करण जनवरी १९९४

- Under Standing of Bharatanatyam –

Mrinalini Sarabhai Baroda University
Lectures The M.S. University of Baroda
First Edition – Dec. 1965

- The Science of Bharatanatyam – Saroja Baidyanathan

Published by Saroja Vaidyanathan
C- 11/61, Baba Narg, First
Edition – June 1984

- कथक नृत्य शिक्षा प्रथम भाग - डा. पुरु दाधीच श्रीमती सुधा सिं १९८१
- सन्दर्भ सामाग्री नृत्यको विकास क्रम - श्री भैरव बहादुर थापा
- च.चा मुना (चर्या) - सम्पादन - रत्नकाजी बज्राचार्य
- ताल पुष्पाब्जली - प्रकाशक - बद्रिमान शाक्य
- सनदर्भ सामाग्री पुस्तक बद्रिमान शाक्य
- नेपाली बाजाहरु प्रकाशन - २०५६ साल
- सन्दर्भ सामाग्री पुस्तक प. होमनाथ उपाध्याय २०५८ हरि वोधनी
- नेपाली बाजाहरु एकादशी प्रथम संकरण, लेखक तथा प्रकाशन प.
- सन्दर्भ पुस्तक होमनाथ उपाध्याय, काठमाडौं नेपाल ।

श्री राम शरण दर्नाल प्रथम संकरण
२०१६, प्रकाशक - रत्नपुस्तक भण्डार, काठमाडौं ।

नेपाल राजकीय प्रजाप्रतिष्ठान, नेपाली बाजा प्रदर्शनी
२०३४ संयोजक डा. चन्द्र प्रसाद गोखाली, श्री तुलसी
दिवसा ।

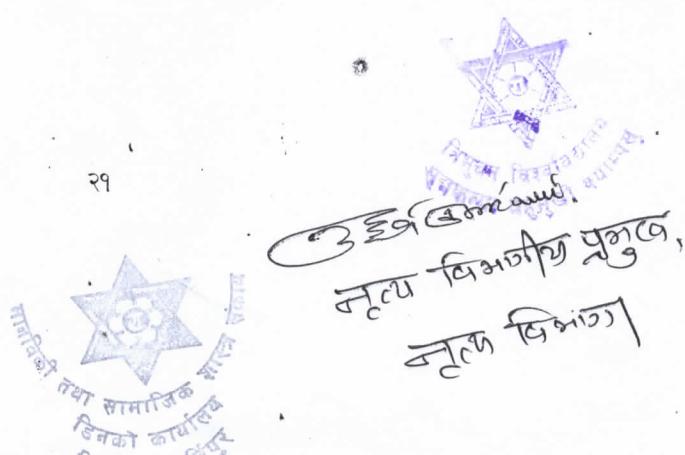

एश्वर्य सांस्कृतिक सिल्ड -

- अभिनय दर्पण
- शाक्य बज्रराज (२०५३) चर्या गीत उद्गम विकास र विस्तार -
- बज्राचार्य, सप्तमुनि (२०२७) “गीत वाच्य तथा नृत्य” संगीत सरिता ।
- थापा रोचक (२०६३) लोक नाच काठमाडौँ : म्युजिक नेपाल प्रा.लि.
- हाम्रो लोक संस्कृति - सत्यमोहन जोशी
- नेपाली लोक साहित्य विवेचना - धर्मराज थापा र देशपुरे सुवेदी ।
- मृदङ्ग तबला प्रभाकर - गिरीशचन्द्र श्री वास्तव ।
- बन्धु चुडामणी (२०४६) अनुसन्धान तथा प्रतिवेदन लेखन काठमाडौँ रत्न पुस्तक भण्डार ।
- शर्मा, माहनराज र खगेन्द्र प्रसाद लुईटेल (२०५२) शोध विधी ललितपुर साभा प्रकाशन ।
- त्रिपाठी, बासुदेव (२०६६) साहित्य सिद्धान्त शोध तथा सृजना विधी काठमाडौँ पाठ्य सामाग्री प्रकाशन ।
- Durkheim, E. 1951. Suicide New York Free Press .

२१

I Paper

नातक तह - प्रथम पत्र ४२२

लोक नृत्य (क)

पूर्णाङ्ग - १००

उत्तिर्णाङ्ग - ४०

सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक

- ३०+७० (३०+४०)=१००

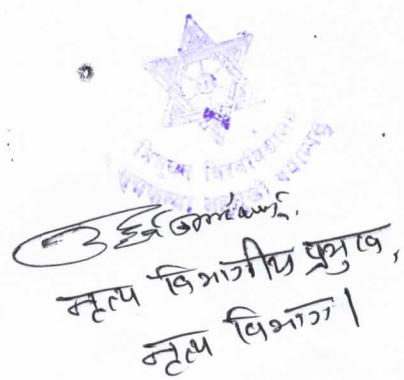
पाठ्यघण्टा-४५+१०५(४५+६०)=१५०

सैद्धान्तिक - समूह अ

- १) लोक नृत्यको उत्पत्ति र विकासक्रम ।
- २) नेपालको भौगोलिक धरातलीय बनावट अनुसार नेपाली लोक नाचको स्वरूप तथा यसमा भौगोलिक वातावरणीय प्रभाव ।
- ३) द्याम्कुली नाचको ताल, गीत र भेषभुपा सहितको परिचय ।
- ४) घिन्तामै नाचको ताल, गीत र भेषभुपा सहितको परिचय ।
- ५) तामाङ्गसेलो नाचको ताल, गीत र भेषभुपा सहितको परिचय ।
- ६) डम्फू बाजाको सचित्र वर्णन
- ७) भ्याउरे ताललाई ताल सहित लिंपिबद्ध गर्ने ज्ञान ।
- ८) संक्षिप्त जीवनी :- श्री मीना मिश्र ।

प्रयोगात्मक - समूह आ

- १) द्याम्कुली नाचको गीत, ताल, बोल सहित नाचको अभ्यास ।
- २) घिन्तामै नाचको गीत, ताल र बोल सहित नाचको अभ्यास ।
- ३) तामाङ्गसेलो नाचको गीत, ताल र बोल सहित नाचको अभ्यास ।
- ४) डम्फू बाजाको प्रयोगात्मक ज्ञान ।
- ५) भ्याउरे ताललाई ताली सहित बोल प्रदर्शन गर्ने क्षमता ।
- ६) भ्याउरे ताललाई ताली सहित बोल प्रदर्शन गर्ने क्षमता ।

B Chaudhary

I Paper

स्नातक तह - प्रथम पत्र ४२२

चर्या (ख)

सैद्धान्तिक - समूह अ

- १) नेपाली शास्त्रीय नृत्य (चर्या) र नेपाली लोक नृत्य शैलीको तुलनात्मक परिचय ।
- २) कुमारी नृत्यको ताल, राग र भेषभुषा सहितको परिचय ।
- ३) पंचबुद्ध नृत्यको ताल, राग र भेषभुषा सहितको परिचय ।
- ४) दापा खीं वाद्ययन्त्रको सचित्र परिचय ।
- ५) नेपाली मुद्राहरुको परिचयका साथै नेपाली एकहाते हस्तमुद्राहरुको सैद्धान्तिक ज्ञान ।
- ६) निम्न लिखित विषयहरुको छोटो परिचय :
क) द्य : ल्हयागु ख) बज्र ग) मण्डल घ) प्रज्ञा ङ) साधना
च) धुवाँ छ) श्री
- ७) संक्षिप्त जीवनी : श्री सप्तमुनि बज्राचार्य ।

प्रयोगात्मक - समूह आ

- १) कुमारी नृत्यको प्रयोगात्मक अभ्यास ।
- २) पंचबुद्ध नृत्यको प्रयोगात्मक अभ्यास ।
- ३) दापा खीं वाद्ययन्त्रको साधारण प्रयोगात्मक ज्ञान ।
- ४) नेपाली एकहाते हस्तमुद्राहरुको प्रयोगात्मक अभ्यास ।

नोट :- सबै प्रयोगात्मक विषयवस्तुहरूलाई तालीसहित बोल प्रदर्शन गर्ने क्षमता ।

प्राप्ति
कार्यालय

२३

B Bhawal

सामित्री तथा सामाजिक
डिव्हिको कार्यालय

३०८८
न्यूयर्क विश्वविद्यालय
न्यूयर्क, अमेरिका
न्यूयर्क विश्वविद्यालय
मृत्यु विभागीय प्रश्नल

I Paper

स्नातक तह - प्रथम पत्र ४२२

भरतनाट्यम् (ग)

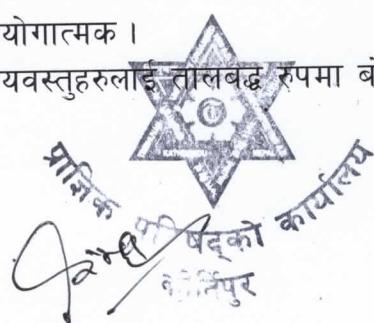
सैद्धान्तिक - समूह अ

- १) भरतनाट्यम् नृत्यको उत्पत्ति र विकासक्रमको संक्षिप्त परिचय ।
- २) निम्न विषयहरुको परिचय । क) अल्लारिपू ख) गुरु वन्दना ।
- ३) संयुक्त हस्तमुद्राहरुको सैद्धान्तिक ज्ञान ।
- ४) ग्रीवाभेदहरुको सैद्धान्तिक ज्ञान ।
- ५) नवरसहरुको साधारण परिचय ।
- ६) संगीत सम्बन्धी स्वरहरुको साधारण ज्ञान ।
- ७) एकम् ताललाई पाँच जातिहरुमा लिपिवद्ध गर्ने ज्ञान ।
- ८) तिश्रम् अल्लारिपूको तालसहित सैद्धान्तिक ज्ञान ।
- ९) संक्षिप्त जीवनी : श्रीमती रत्ना श्रेष्ठ ।

प्रयोगात्मक समूह आ

- १) विशिष्ट अड्डवुहरुको तीन काल (Speed) मा अभ्यास ।
 - क) कुत्त (kutta) अड्डवु (तत्त तै ता हा)
 - ख) ततमेतु अड्डवु ग) कर्तरी अड्डवु
- २) तिश्रम् अल्लारिपू नृत्यको अभ्यास ।
- ३) गुरु - वन्दना श्लोकम् को अभ्यास ।
- ४) संयुक्त हस्तमुद्राहरुको श्लोकसहित प्रयोगात्मक अभ्यास ।
- ५) ग्रीवाभेदहरुको श्लोकसहित प्रयोगात्मक अभ्यास ।
- ६) नवरसहरुको आधारभूत प्रयोगात्मक ।

नोट :- सबै प्रयोगात्मक विषयवस्तुहरुलाई तालबद्ध रूपमा बोल प्रदर्शन गर्ने क्षमता ।

२४

E Chaudhary

I Paper

स्नातक तह - प्रथम पत्र ४२२

कथक (घ)

सैद्धान्तिक - समूह अ

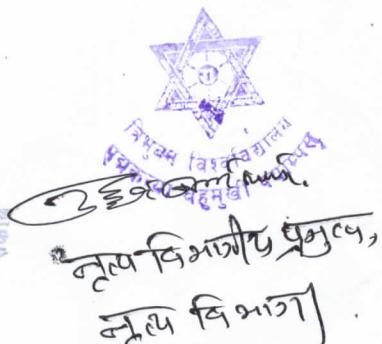
- कथक नृत्यको इतिहासको परिचय ।
- कथक नृत्यको घरानाहरु मध्य जयपुर घरानाको परिचय ।
- निम्न लिखित विषयहरुको परिचय ।

नमस्कार तोडा, आमद साधारण तोडा, चक्करदार तोडा, कवित तोडा ।

- कथक नृत्यको विकासमा योगदान दिनु भएको कथक नृत्य गुरुको संक्षिप्त जीवनी:- अच्छन्महाराज
- संयुक्त हस्तमुद्राको परिचय ।
- तबलाको संचित परिचय ।
- दृष्टिभेदहरुको परिचय ।

प्रयोगात्मक - समूह आ

- त्रितालमा (तिन ताल) थाह, दुगुन, चौगुन, पल्टा र तिहाईको अभ्यास ।
- त्रितालमा नमस्कार तोडा, आमद, साधारण तोडा, चक्करदार तोडा, कवित तोडाको अभ्यास ।
- त्रितालमा नमस्कार, आमद तोडा, चक्करदार र तोडा र कवित तोडाको पदन्तको अभ्यास ।
- संयुक्त हस्त मुद्राको अभ्यास ।
- दृष्टिभेदहरुको प्रयोगात्मक अभ्यास ।

पाठ्यपुस्तक (Text Books) सन्दर्भ पुस्ताहरु :-

- नृत्यकला - साभा प्रकाशन, २०३७
मृगेन्द्रमान सिं प्रधान, श्री सुवि शाह, सत्तमुनी बज्राचार्य,
श्रीमती बेटी देवी बज्राचार्य । (संयुक्त)
- नृत्य तथा नृत्यकार - प्रनाम, मृगेन्द्रमान सिं प्रधान २०४९
- कथक नृत्य - सुनील कोठारी, Kathak Indian Classical Dance
Art. Abhinar Publication 1989.
- कथक नृत्य - डा. लक्ष्मी नारायण गर्ग, प्रकाशन, संगीत कार्यालय
हाथरस २०४९०१ (उ. प्र.) छैठी संस्करण जनवरी १९९४

- Under Standing of Bharatanatyam –

Mrinalini Sarabhai Baroda University
Lectures The M.S. University of Baroda
First Edition – Dec. 1965

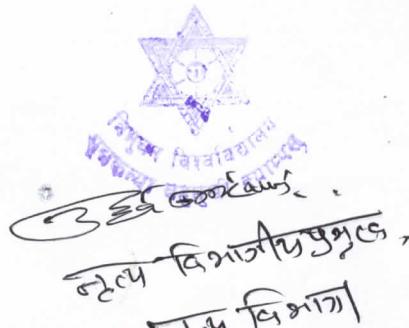
- The Science of Bharatanatyam – Saroja Baidyanathan

Published by Saroja Vaidyanathan
C- 11/61, Baba Narg, First
Edition – June 1984

- कथक नृत्य शिक्षा प्रथम भाग - डा. पुरु दाधीच श्रीमती सुधा सिं १९८१
- सन्दर्भ सामाग्री नृत्यको विकास क्रम - श्री भैरव बहादुर थापा
- च.चा मुना (चर्या) - सम्पादन - रत्नकाजी बज्राचार्य
प्रकाशक - बद्रिमान शाक्य
- ताल पुष्पाञ्जली - बद्रिमान शाक्य
प्रकाशन - २०५६ साल
प. होमनाथ उपाध्याय २०५८ हरि वोधनी
एकादशी प्रथम संकरण, लैखक तथा प्रकाशन पं.
होमनाथ उपाध्याय, काठमाडौं नेपाल ।
- सन्दर्भ सामाग्री पुस्तक
नेपाली बाजाहरु - श्री राम शरण दर्नाल प्रथम संकरण
२०१६, प्रकाशक - रत्नपुस्तक भण्डार, काठमाडौं ।
- सन्दर्भ सामाग्री पुस्तक
नेपाली बाजाहरु - नेपाल राजकीय प्रज्ञाप्रतिष्ठान, नेपाली बाजा प्रदर्शनी
२०३४ संयोजक डा. चन्द्र प्रसाद गोर्खाली, श्री तुलसी
दिवसा ।
- सन्दर्भ पुस्तक

२६

Bhushal

कृष्ण विश्वविद्यालय
नृत्य विभाग पुस्तक
प्राचीन लिखान

एश्वर्य सांस्कृतिक सिल्ड -

- अभिनय दर्पण

- शाक्य बज्रराज (२०५३) चर्या

गीत उद्गम विकास र विस्तार -

- बज्राचार्य, सप्तमुनि (२०२७) "गीत वाच्य तथा नृत्य" संगीत सरिता ।

- थापा रोचक (२०६३) लोक नाच काठमाडौँ : म्युजिक नेपाल प्रा.लि.

- हाम्रो लोक संस्कृति सत्यमोहन जोशी

- नेपाली लोक साहित्य विवेचना धर्मराज थापा र देशपुरे सुवेदी ।

- मृदङ्ग तबला प्रभाकर गिरीशचन्द्र श्री वास्तव ।

- बन्धु चुडामणी (२०४६) अनुसन्धान तथा प्रतिवेदन लेखन काठमाडौँ रत्न पुस्तक भण्डार ।

- शर्मा, माहनराज र खगेन्द्र प्रसाद लुईटेल (२०५२) शोध विधी ललितपुर साभा प्रकाशन ।

- त्रिपाठी, बासुदेव (२०६६) साहित्य सिद्धान्त शोध तथा सृजना विधी काठमाडौँ पाठ्य सामाग्री प्रकाशन ।

- Durkheim, E. 1951. Suicide New York Free Press .

२०४० साँस्कृतिक कार्यक्रम निर्देशिका - अन्तर्रक्षेत्रीय राष्ट्रिय साँस्कृतिक प्रतियोगिता सँचालनार्थ - शिक्षा तथा खेलकुद मन्त्रालय, पाठ्यक्रम विकास केन्द्र, सानो ठिमी ।

आचार्य नन्दिकेश्वर । (नेपाली अनुवादक मृगेन्द्रमान सिं प्रधान) २०५६ दोस्रो संस्करण), काठमाडौँ : प्रधान नाट्य मण्डल ।

चर्या विषयक गोष्ठी पत्र ललितपुर लोटस रिसर्च सेन्टर ।

संगीत सरिता ।

सत्यमोहन जोशी

धर्मराज थापा र देशपुरे सुवेदी ।

गिरीशचन्द्र श्री वास्तव ।

रत्न पुस्तक भण्डार ।

ललितपुर साभा प्रकाशन ।

पाठ्य सामाग्री प्रकाशन ।

प्राप्ति ।

ललितपुर

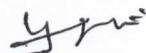

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
मानविकी सामाजिक शास्त्र संकाय
पद्धकन्या बहुमुखी क्याम्पस,
नृत्य शिक्षण समिति,
नृत्य विभाग ।

मा.सा.शा.संकाय
डीनको कार्यालय
दर्ता नं: २८०
मिति:/...../.....
दर्ता गर्नेको सही

यस पद्धकन्या बहुमुखी क्याम्पस, नृत्य शिक्षण समिति, नृत्य विभाग निम्न विभागीय प्रमुख, स्नातकोत्तर तह नृत्य कार्यक्रमका निर्देशक तथा विभागका सदस्यहरु द्वारा स्नातक तह नृत्य विषयको चार बर्षे पाठ्यक्रम निर्माणमा सक्रिय भूमिका निभाउनुभएको व्यहोरा अनुरोधका साथ जानकारी गराउँदछु ।

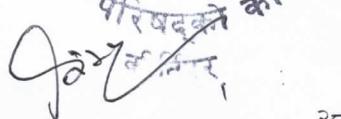
- १) विभागीय प्रमुख
- २) नृत्य स्नातकोत्तर तह कार्यक्रम निर्देशक
- ३) सदस्य
- ४) सदस्य
- ५) सदस्य
- ६) सदस्य
- ७) सदस्य
- ८) सदस्य

उद्धव कुमार थापा -
प्रकाश तुलाधर -
सुलोचना गोपाली
शान्ति बहादुर रायमाझी
अर्चना शाक्य
सुन्दर उदास तुलाधर
तारा मानन्धर
अनिता रन्जितकार

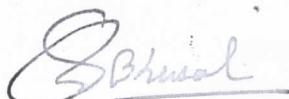
नृत्य शिक्षण समितिका सदस्यहरु निम्न अनुसार छन् :

- १) विभागीय प्रमुख
- २) नृत्य स्नातकोत्तर तह कार्यक्रम निर्देशक
- ३) सदस्य
- ४) सदस्य
- ५) सदस्य
- ६) सदस्य
- ७) सदस्य
- ८) सदस्य
- ९) सदस्य
- १०) सदस्य

उद्धव कुमार थापा
प्रकाश तुलाधर
सुलोचना गोपाली
शान्ति बहादुर रायमाझी
अर्चना शाक्य
सुन्दर उदास तुलाधर
तारा मानन्धर
अनिता रन्जितकार
नम्रता के.सी.
सुजता बराल

प्रान्तिक परिषदको कार्यालय

२८

प्रान्तिक तथा सामाजिक शास्त्र
डीनको कार्यालय
क्रि. नि. कीर्तिपुर